

ALTERNATİF ÜRÜN SİYAH MERSİN

BATEM'in yürütücülüğünü üstlendiği ve TÜBİTAK'ın desteklediği "Siyah Mersin (Myrtus communis L.)'de Gibberellik Asit (GA3) Uygulamalarının Çekirdeksizlik Üzerine Etkileri ve Uygun Hasat Zamanının Belirlenmesi" projesiyle çekirdeksiz siyah mersin üretilmesi ve meyve kalitesinin artırılması amaçlanıyor.

BATEM, tüketiciler tarafından tercih edilen çekirdeksiz siyah mersin için öncü oluyor. Enstitüden Esra Alım'ın yürüttüğü, Akdeniz Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. H. İbrahim Uzun'un danışmanlığını yaptığı ve TÜBİTAK tarafından desteklenen "Siyah Mersin (Myrtus communis L.)'de Gibberellik Asit (GA3) Uygulamalarının Çekirdeksizlik Üzerine Etkileri ve Uygun Hasat Zamanının Belirlenmesi" isimli projeye çekirdeksiz siyah mersinin üretimi ve meyve kalitesinin artırılması hedefleniyor. Proje sonucunda elde edilecek bulgularla meyvelerin tıbbi değerinin yüksek olduğu olgunluk zamanının belirlenebileceği ifade ediliyor. Çalışmanın, orman alanlarında doğal olarak yetişen siyah mersinin meyve kalitesinin iyileştirilmesinde ve kullanım alanlarının artmasında etkili olacağı belirtiliyor. Araştırmanın, üreticilere kazandıracığı alternatif meyve yetiştiriciliğiyle kırsal alanda yaşayan insanların sosyo-ekonomik durumuna ve ülke ekonomisine katkı sağlaması öngörülmüyor.

Ülkemizde Akdeniz sahil bandında doğal olarak yetişen mersin (Myrtus communis L.) Myrtaceae familyasına ait, Ege, Marmara ve Akdeniz Bölgesi'nin sahil kesimlerinde yayılış gösteren, herdem yeşil, tipik Akdeniz çalısıdır. Mersin bitkisinin meyveleri aromatik bir lezzete sahip olup, olgunlaştığında taze veya kurutulularak tüketilir. Bunun yanında yapraklarından elde edilen uçucu yağları farmakoloji, parfümeri, kozmetik sanayisinde ve zirai mücadele gibi birçok alanda kullanılmaktadır. Ülkemizde Akdeniz ikliminin hakim olduğu ekolojilerde doğal olarak yetişen mersin bitkisinin hastalık, zararlı ve olumsuz toprak koşullarına karşı dayanıklı olması organik olarak yetişmesine olanak sağlamaktadır.

Haberin devamı 2. sayfada...

BATEM BÜLTEN

TÜRKİYE-AFRİKA
TARIM İŞ FORUMU

HASTALIĞA DAYANIKLI
DOMATES

FOOD PRODUCT

BİTKİ SAĞLIĞI BÖLÜMÜ
LABORATUVARLARI

TURUNÇGİL PROJESİ

ANTALYA BUĞDAYINI ARIYOR

YENİDÜNYA ÇEŞİTLERİ

Mersin ülkemizde doğal ortamda, beyaz ve siyah meyveli olmak üzere iki tipte yetişmektedir. Sağlık açısından faydalı olduğu anlaşılan, yüksek antioksidan kapasitesine sahip koyu renkli meyveye olan ilgi artmış ve siyah mersin son yıllarda daha popüler hale gelmeye başlamıştır. Reçel ve marmelat olarak üretimi yapılan siyah mersin, kuru meyve veya meyve çayı olarak da tüketilebilmektedir. Ayrıca sofralık olarak tercih edilen siyah mersin, raf ömrünün 3-4 ay olmasından dolayı uzun süre pazarda kalabilmektedir.

IPM ESSEN 2017

Dünyanın en büyük süs bitkileri fuarı olmasıyla büyük önem taşıyan ve her yıl Almanya'nın Essen Kenti'nde düzenlenen IPM Essen 2017 Fuarı'na bu yıl BATEM Sebzecilik ve Süs Bitkileri Bölümü'nden Dr. Özgül Karagüzel ve Zir. Yük. Müh. M. Uğur Kahraman katıldı.

24-27 Ocak 2017 tarihleri arasında düzenlenen fuarda Türkiye'den Orta Anadolu Süs Bitkileri ve Mamülleri İhracatçıları Birliği de yer aldı. 49 ülkeden 1.588 firmanın stand kurduğu fuarı, % 40'ının Almanya dışından olduğu 57 bin kişi ziyaret etti. Süs bitkileri türleri, teknolojileri, bahçe ekipmanları ve yeni ürünlerin sergilendiği fuara katılan araştırmacılar Almanya'nın en büyük çiçek mezatı olan Veiling Rhein Mass'ı da gezdi.

KIBRIS'LA TARIMSAL ARAŞTIRMADA İŞBİRLİĞİ

BATEM uzmanları, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile KKTC Tarımsal Araştırma Enstitüsü arasında imzalanan "Tarımsal Araştırmalar Alanında İşbirliği Protokolü" kapsamında yürütülen "KKTC'de Turunçgillerde Virüs Hastalıklarından Arındırma ve Çeşit Geliştirme" projesiyle ilgili Kıbrıs'ta eğitim verdi.

21-22 Aralık 2016 tarihlerinde KKTC'de gerçekleştirilen ve BATEM'den Zir. Yük. Müh. Ertuğrul Turgutoğlu, Zir. Müh. Nejla Çelik ile Zir. Müh. Gülay Demir'in danışman olarak katıldığı eğitim programında, "ELISA" ve "doku kültürü" konularında uygulamalı çalışmalar yapıldı.

İki ülke arasındaki işbirliğine katkı sağlaması beklenen bu proje kapsamında virüs ve hastalıklarının tespiti amacıyla ELISA çalışmalarında ihtiyaç duyulan kimyasalların hazırlığı yapılarak, sürgün ucu aşılama ve ELISA çalışmalarının uygulamalı eğitimi gerçekleştirildi.

TÜRKİYE-AFRİKA TARIM İŞ FORUMU

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ev sahipliğinde organize edilen "Türkiye-Afrika Tarım Bakanları 1.Toplantısı" ve "Türkiye-Afrika Tarım İş Forumu", 27-28 Nisan 2017 tarihlerinde Antalya'da düzenlendi. Organizasyona Gine Devlet Başkanı ve Afrika Birliği (AfB) Dönem Başkanı Alpha Conde, Somali Cumhurbaşkanı Muhammed Abdullah Fermacu, Komorlar Cumhurbaşkanı Yardımcısı Abdou Moustadroine, Azerbaycan Tarım Bakanı Haydar Asadov, Afrika Birliği Kırsal Ekonomi ve Tarım Komiseri Josefa Correia Sacko, Başbakan Binali Yıldırım, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Menderes Türel, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Ömer Cihad Vardan, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi ile 54 Afrika ülkesinden gıda, tarım, hayvancılık, balıkçılık ve kırsal kalkınma konularından sorumlu 50'ye yakın Bakan ve 700 işadama katıldı.

Toplantının ana konusunu Doğu Afrika'daki kuraklık nedeniyle yaşanan ölümlerle tekrar gündeme gelen gıda güvenliği oluşturdu. "Gıda Güvenliğinin Sağlanmasında Türkiye-Afrika Kırsal Kalkınma Ortaklığı" ana temasının ele alındığı Bakanlar Konferansı'nın yanı sıra, "tarımsal finansman ve krediler, tarımsal mekanizasyon ve sulama sistemleri, iklim değişikliği, tarımsal ticaret ve yatırımlar, tarımsal girdiler, tarım endüstrisi, genç ve kadın çiftçiler, gıda ve beslenme güvenliği" konularında tematik oturumlar da düzenlendi. Bakanlar Konferansı'nın ardından gerçekleştirilen "Türkiye-Afrika Tarım İş Forumu" kapsamında 200'ü Afrika'dan olmak üzere 700'ü aşkın işadama "Business to Business (B2B)" toplantılarında biraraya geldi.

Açılışta konuşan Başbakan Binali Yıldırım, Türkiye'nin son 10 yılda Afrika ile ilişkilerde kazan-kazan esasını benimsediğini, Afrika açılımı bağlamında Afrika'ya önemli ziyaretler gerçekleştirildiğine dikkatleri çekerek "Afrika'ya sadece Afrika'nın kaynaklarını keşfedip onları almak değil, Afrika'yı Afrika'yla birlikte kaldırmak için projelerle gittik. Afrika'nın sorunlarına çözümü yine Afrikalıların kendisi bulacak. Afrika'nın yol göstericiye değil, yol arkadaşına ihtiyacı var. Türkiye bu süreçte Afrika'nın yanında olmaya devam edecek. Ülkemizin de bu uzun yolda Afrika'dan öğreneceği çok şey olduğunu biliyoruz" dedi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik konuşmasında, Afrika'nın, dünya nüfusunun yüzde 15'ine, dünyadaki tarıma elverişli arazilerin yüzde 25'ine sahip olmasına rağmen, küresel ekonomideki payının sadece yüzde 3 olduğunu vurgu yaparak, "Geniş ve verimli arazileri, zengin doğal kaynakları ve insan kapasitesiyle Afrika, dostlarıyla beraber bu makûs talihini yenecek güce ve bilgelige sahiptir. Eğer tarımı gençler için cazip kılmayı başarırız, Afrika sadece kendi geleceğini değil, dünyanın geleceğini de olumlu yönde değiştirebilecektir. Bu toplantının çıktılarının, 2019 yılında Türkiye'de düzenlenecek olan 3. Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesine önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum" dedi.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün ortak stantında Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Antalya Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü, İzmir Menemen Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi ile Şanlıurfa GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri yer aldı. TAGEM standını ziyaret eden Bakan Faruk Çelik ve beraberindeki heyete TAGEM Genel Müdürü Dr. Nevzat Birişik yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Türkiye-Afrika 1. Tarım Bakanları Toplantısı ve Tarım İş Forumu'nda Cibuti ile tarım, Fildişi Sahili Cumhuriyeti ile hayvancılık ve balıkçılık, Kongo ile balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği, Ruanda ile tarım ve hayvancılık, Gambiya ile tarım, balıkçılık geliştirme ve yönetimi, Gine ile tarım, hayvancılık ve balıkçılık alanlarında işbirliği anlaşması imzalandı.

HASTALIĞA DAYANIKLI DOMATES

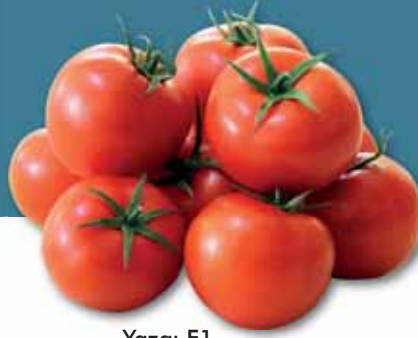
Domates hem dünyada hem de ülkemizde yetiştiriciliği yapılan en önemli sebze türlerindedir. Meyve tipleri; tane, iri (beef), salkım, kiraz (çeri), kokteyl, armudi (plum) olup, bu tiplerin yaygınlığı pazar talepleri ile birlikte zaman içerisinde değişiklik göstermektedir. Üreticiler yetiştirilecek çeşitlerin seçiminde meyve tipi, meyve rengi gibi pazar taleplerinin yanında, yetiştirme dönemine uygunluk, yaygın hastalık ve zararlılara dayanıklılık, verim, kalite, erkencilik, fiyat, farklı iklim ve toprak şartlarına uyum yeteneği gibi özellikleri de dikkate almaktadır. Piyasadaki domates çeşitliliğinin fazla olma sebebi, hem üreticilerin farklı domates türlerini yetiştirmesi hem de tüketicinin farklı özelliklerde domatesler tercih etmesidir.

İpekce

Ülkemizde domateste hibrit çeşit geliştirme çalışmaları ilk olarak 1970'li yıllarda kamuda başlatılmıştır. Bunun sonucunda ilk hibrit çeşit Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından ticari kayda alınılarak özel sektöre aktarılmıştır. Enstitüde bugüne kadar yapılan çalışmalarda 7 adet domates çeşidi geliştirilmiş olup, bu yöndeki ıslah çalışmaları halen sürdürülmektedir. BATEM personeli Dr. Aysin Kabaş tarafından en son tescilli alınan "İpekce" örtüaltı yetiştiriciliğine uygun, 40-45 gram ağırlığında salkım tipinde ve parlak kırmızı renkte olup, önemli bir kök hastalığı olan *F. oxysporum* f. sp. *radicis lycopersici*'ye dayanıklı bir domates çeşididir.

Nurşen F1

Yazgı F1

Simge F1

Ecem F1

Ceyda F1

BATEM Özçelik F1

MISIR VE SOYA SİLAJI

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın tarımsal yeniliklerin yaygınlaştırılması çalışmaları kapsamında Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı'nca desteklenen ve BATEM'in koordinatörlüğünde yürütülen "Batı Akdeniz Koşullarında Mısır ve Soyanın Silajlık Olarak Birlikte Ekimle Yetiştirilmesinin Çiftçilerimize Benimsetilmesi Yayım Projesi"nde Antalya, Burdur, Denizli ve Isparta illerinde çiftçi eğitim toplantıları gerçekleştirildi.

İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerindeki ilgili teknik personeller ile yöredeki Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ve Süt Üreticileri Birliği'ne üye çiftçilerin katıldığı toplantılarda, Proje Koordinatörü Ertuğrul Taştekin Tarımsal Yenilik - Bilgi Sistemi ve bugüne kadar yapılan proje çalışmaları ile ilgili bilgilerini paylaştı. Proje Sorumlusu Mehmet Pamukçu ise proje hakkında bilgiler verdi. Proje kapsamında bu yıl içinde Antalya, Burdur, Denizli ve Isparta İlleri'nde 16 çiftçide 5'er dekarlık demonstrasyon kurularak, mısır ve soyanın silaj yapımı için uygun hasat dönemlerinde tarla günleri düzenlenmesi amaçlanıyor. 2015 yılında başlayan çalışmaların 2017 yılında tamamlanması hedefleniyor.

2017 PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTILARI

TAGEM
AR-GE & İNOVASYON

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından her yıl düzenlenen proje değerlendirme toplantıları bu yıl da Antalya'da gerçekleştirildi. 2017 yılı Proje Değerlendirme Toplantılarının açılışını Genel Müdürlüğün yeni uygulamaya başladığı proje yönetim sistemi ve öncelikli Güdümlü (T1), Ar-Ge Destek (T2) ve TÜBİTAK (T3) proje başlıklarını içeren sunumuyla TAGEM Genel Müdürü Dr. Nevzat Birişik yaptı. Tarımsal araştırmalarda inovasyonun önemine vurgu yapan Dr. Nevzat Birişik, enstitülerin ihtisas alanlarına ayrılarak daha etkin bir şekilde yenilikçi projelerle çalışmalarının altını çizdi. Ayrıca Dr. Birişik, TAGEM bünyesindeki enstitülerin yeniden yapılanmaları hakkında bilgi verdi.

6 Şubat-4 Mart 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen toplantılara Bakanlık merkez kuruluşları, üniversiteler, araştırma enstitüleri ile araştırma yetkisi verilmiş kuruluşlar, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, ilgili Bakanlık kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinden yaklaşık 2 bin 400 kişi katıldı. Ülkemizin tarımsal araştırma önceliklerinin, hedeflerinin ve politikalarının belirlendiği toplantılarda TAGEM'e bağlı araştırma enstitüleri ve araştırma yetkisi verilen kuruluşların "Tarımsal Araştırma Master Planı" hedefleri doğrultusunda, 2016'da yürüttükleri yeni teklif projeleri, devam eden projeleri ve sonuçlanan projeleri üzerinde görüşülüp, araştırma sonuçlarının uygulamaya aktarılması ve yayınlanması değerlendirildi.

Bitki sağlığı, bahçe bitkileri (organik tarım), tarım ekonomisi, gıda teknolojisi ve tıbbi aromatik bitkiler, meyvecilik, sebzeçilik ve süs bitkileri, tarla bitkileri, toprak ve su kaynakları, üretme ve işletme konularında sekiz ayrı grupta çalışan araştırmacıların hazırladığı projeler arasında BATEM'den 13'ü yeni teklif, 56'sı devam eden ve 10'u sonuçlandırılmış olmak üzere toplamda 79 proje görüşüldü. Son 3 yılın performans ortalamaları dikkate alınarak enstitülerinde dereceye giren ilk 3 personele TAGEM Genel Müdürü Dr. Nevzat Birişik tarafından "Başarı Belgesi" verildi. BATEM'den de son 3 yılda en yüksek performans ortalamasına ulaşan Dr. H. Filiz Boyacı, Dr. Muharrem Gölükçü ve Zir. Yük. Müh. Ertuğrul Turgutoğlu başarı belgesi almaya hak kazandı.

ULUSLARARASI EĞİTİM İŞBİRLİĞİ

Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) çalışması kapsamında, Türkiye ile Gana arasında imzalanan uzman değişimi ve eğitimleri programları dahilinde ve BATEM işbirliğiyle, "Bahçe Bitkileri Yetiştirme Yöntemleri, Araştırmaları ve Uygulamaları" konulu eğitimler gerçekleştirildi.

Örtüaltı sebze yetiştiriciliği, meyvecilik ve bunların yetiştirme tekniklerinin anlatıldığı eğitim programına katılan Gana heyetine BATEM personeli tarafından teorik ve pratik bilgiler verildi. Programlarına Mersin Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nde başlayan Gana heyeti, BATEM'den sonra İstanbul Ağaç ve Peyzaj ile Beykoz Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi'nde eğitimlerini tamamladı.

SERTİFİKALI ENTEGRE MÜCADELE EĞİTİMİ

"Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Entegre Mücadele" Konulu Sertifikalı Hizmetiçi Eğitimi Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde gerçekleştirildi.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2017 yılı Sertifikalı Hizmetiçi Eğitim Programı kapsamında yer alan "Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Entegre Mücadele" konulu hizmetiçi eğitimi, 27-31 Mart 2017 tarihleri arasında düzenlendi. Bakanlığın sertifikalı programları içerisinde yer alan eğitimlere Türkiye'nin 18 farklı il ve ilçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerinden 22 teknik personel katıldı. Eğitimlerde örtüaltı yetiştiriciliğinde yetiştirme dönemleri ve çeşit seçimi, yetiştirme tekniklerinin bitki koruma problemleri üzerine etkileri, modern seracılık, toprak dezenfeksiyonu ve solarizasyon uygulamaları, biyofümigasyon uygulamaları, sulama ve gübrelemenin bitki koruma problemleri üzerine etkileri, bitki pasaportu uygulamaları vb. konular işlendi. Ayrıca Fide Birlik'ten Kamil Yelboğa'nın "Ülkemizde Hazır Fide Sektörünün Durumu", Akd. Üni. Yrd. Doç. Dr. Nurdan Topakçı'nın "Entegre Mücadele ve Yasal Dayanağı" ile Antalya Zirai Karantina Müdürlüğü'nden Çetin Sarı'nın "Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Zirai Karantina Uygulamaları" başlıklı eğitim konuları da işlendi. Teorik derslerin yanında seralarda uygulamalı eğitimler de yapıldı. Program dahilindeki teknik gezi kapsamında fide üretim tesisleri ve biyolojik ajan üretim tesislerine inceleme ziyaretleri yapıldı. "Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Entegre Mücadele" konulu hizmetiçi eğitimin ikincisi 4-7 Aralık 2017 tarihlerinde düzenlenecek.

BATEM STANDINA BÜYÜK İLĞİ

Anfaş
FoodProduct®

BATEM, 24.'sü düzenlenen Food Product Uluslararası Gıda ve İçecek Fuarı'na katıldı. Antalya Expo Center'da gerçekleştirilen fuarda BATEM, kendi bünyesinde imal ettiği reçel, meyve suyu, bitkisel çaylar ve sabunları sergiledi. Enstitü Müdürü Dr. Abdullah Ünlü, BATEM standını gezen Antalya Valisi Münir Karaloğlu, Aksu Belediye Başkanı Halil Şahin, Gıda ve Kontrol Gen. Md. Yrd. Dr. Neslihan Alper, ATSO Başkanı Davut Çetin, ANFAŞ Gen. Md. Murat Özer ve beraberindeki protokol üyelerine çalışmalar hakkında bilgi verdi. BATEM'in doğal gıda ürünlerinin yoğun ilgi gördüğü standı ziyaret edenlere Enstitü'nün yayınları da dağıtıldı. 15-18 Şubat 2017 tarihlerinde düzenlenen fuarı yerli ve yabancı 30 bine yakın kişi ziyaret etti.

ACIPAYAM VE ÇAL'DA SERACILIK EĞİTİMİ

Denizli Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Yayla Şartlarında Seracılık Eğitimleri" programı kapsamında BATEM uzmanları tarafından çiftçilere eğitim verildi.

15-16 Mart 2017 tarihlerinde Acipayam ve Çal İlçelerinde gerçekleştirilen ve komşu ilçelerin Ziraat Odaları tarafından da desteklenen organizasyonda 200'e yakın çiftçiye eğitim verildi. Sera yetiştiriciliğinin ele alındığı eğitimlerde BATEM Sebzeçilik Bölümü'nde domates ıslahı üzerinde çalışan Dr. Aylin Kabaş örtüaltı yetiştiriciliğinin özellikleri, yeni seracılığa başlayanların karşılaşılabilecekleri sıkıntılar ve domates çeşitleri konularında bilgiler verdi. BATEM Toprak ve Su Kaynakları Bölüm Başkanı Nuri Arı ise sera topraklarında olması gereken özellikler, sulama, gübreleme ve dar boğazlar konularında bilgiler aktardı. Toprak ve su analizlerinin pratik olarak nasıl yapılabileceğinin uygulamalı olarak anlatıldığı eğitimin sonunda üreticilerden gelen sorular da yanıtladı.

Acipayam Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürü Abdurrahman Oymak, seracılığın Denizli'nin ilçelerinde gelişmekte olan bir sektör olduğunu, üreticilerin bilgi eksikliğini tamamlamaya çalıştıklarını ve bu amaçla bölgenin köklü araştırma enstitülerinden BATEM ile işbirliğinde çeşitli teknik geziler ve toplantılar gerçekleştirdiklerini belirtti.

KAYMAKAM'DAN BATEM'E ZİYARET

Yeni görevine atanan Antalya'nın Aksu İlçe Kaymakamı Aydın Ergün, BATEM'in Aksu yerleşkesini ziyaret etti. BATEM Müdürü Dr. Abdullah Ünlü, Kaymakam Aydın Ergün'e Enstitü'nün çalışmaları ve tarihçesi hakkında bilgi verdi. Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Merkezi Laboratuvarı'nı inceleyen Kaymakam Ergün, teknik personelden yapılan çalışmalar hakkında bilgi aldı. Tıbbi ve aromatik bitkiler araştırma seraları, süs bitkileri araştırma seraları ve mısır ıslah seralarını da gezen Ergün, çalışmalar hakkında memnuniyetlerini ifade ederek, personele başarılar diledi.

BITKİ SAĞLIĞI BÖLÜMÜ LABORATUVARLARI

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Bitki Sağlığı Bölümü ilk olarak 1965 yılında "Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü" olarak kurulmuş, 1987 yılında "Turunçgiller Araştırma Enstitüsü" ile birleşerek "Narenciye Araştırma Enstitüsü" bünyesinde faaliyetlerini sürdürmeye devam etmiştir. Yıllar içerisinde Narenciye Araştırma Enstitüsü, 1994 yılında "Seracılık Araştırma Enstitüsü" ile birleşerek "Narenciye ve Seracılık Araştırma Enstitüsü" adını almış ve Bitki Koruma Bölümü görevlerini burada devam ettirmiştir. Bölüm bünyesinde 2000 yılından itibaren "Bitki Koruma Klinik ve Araştırma Laboratuvarları" kurularak, Zirai Karantina ve üretici örneklerinin analizleri yapılmaya başlanmıştır. Ancak Zirai Karantina hizmetleri daha sonra Antalya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü bünyesinde kurulan Zirai Karantina Müdürlüğü'ne devir edilmiştir.

BATEM Bitki Sağlığı Bölümü Laboratuvarları'nda özel sektör ve üretici örneklerinin hastalık ve zararlı etmenler açısından analizleri yapılmakta, tespit edilen etmenlere yönelik çözüm önerileri sunulmaktadır. Ayrıca Enstitünün çalışma konularına giren bitki türlerinde, bitki sağlığına yönelik araştırma, entegre ürün yönetimi, biyolojik mücadele, bölgesel ve ülkesel düzeyde laboratuvar hizmetleri de verilmektedir.

Bilindiği üzere bitkisel üretimde hastalık ve zararlılar, ürünlerin kalite ve miktarının azalmasına neden olmakla birlikte bitkileri zayıflatarak tamamen ölümüne de sebep olabilmektedir. Bitkilerde görülen hastalık belirtileri bazen bitki besin maddesi bozuklukları, ilaç zararları (fitotoksitesite), genetik bozukluklar, iklim şartlarındaki anormal değişiklikler (gece-gündüz arasındaki sıcaklık farklılıklarının fazla olması) gibi sebeplerden ortaya çıkan belirtilerle de karıştırılabilmektedir. Bu nedenle bitkilerde oluşan belirtilerin hastalık veya zararlı olup olmadığına karar vermeden önce mutlaka bir uzmana danışılmalıdır.

BATEM Bitki Sağlığı Bölümü Bakteriyoloji, Mikoloji, Viroloji, Nematoloji, Entomoloji ve Moleküler Biyoloji Laboratuvarları olmak üzere 6 adet laboratuvar ile hizmet vermektedir. Bu laboratuvarlarda üretici, özel sektör ve kamu kurumlarından gelen bitki örneklerindeki bakteriyel, fungal ve viral kaynaklı hastalık etmenleri ile zararlı etmenler ve bitki paraziti nematodların analizleri yapılmaktadır. Analizler sonucu örnek sahiplerine sözkonusu etmenlerle mücadele konusunda bilgiler içeren raporlar verilmektedir.

Laboratuvarlarda her biri konularında uzman olan teknik personel tarafından Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerinde görev yapan teknik personele hizmetiçi eğitimler verilmektedir. Ayrıca gerekli duyulan konularda talep olması halinde il ve ilçelerde üreticilere de eğitimler düzenlenmektedir.

Tarım Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı'na başvuran özel sektör firmalarının Antalya İli'ndeki ürünlerle ilgili hastalık ve zararlılar konusunda kurmuş oldukları denemeler ile ilaç etkinlik denemelerinin kontrolleri BATEM Bitki Sağlığı Bölümü tarafından yapılmakta olup, raporları ilgili kurumlara ve Bakanlığa bildirilmektedir.

TIBBİ VE AROMATİK BITKİLER PANELİ 2017

BATEM, Muğla İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün düzenlediği "Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Paneli 2017" organizasyonuna katıldı.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen "İtri-Aromatik ve Boya Bitkilerinin Üretimini Yaygınlaştırılıp Geliştirilmesi Projesi" kapsamında gerçekleştirilen panele BATEM Müdürü Dr. Abdullah Ünlü ve Teknik Müdür Yardımcısı Mustafa Soysal katıldı. 6 Nisan 2017 Günü düzenlenen etkinliğe Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü Tarla ve Bahçe Bitkileri Daire Başkanı Ercan Türktemel, Muğla Valisi Amir Çiçek, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mansur Harmandar, protokol üyeleri, ziraat odaları başkanları, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, tarım kredi kooperatifi

müdürlüklerinden ilgililer, basın mensubları ve çok sayıda üretici katıldı. Panelde tıbbi ve aromatik bitkilerin yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması, üretici gelirlerinin artırılarak çeşitlendirilmesi, sanayimizin ihtiyacı olan ham maddelerin istenilen kalitede üretilmesi ve bu hususlarda farkındalık yaratılması konuları ele alındı. Proje tanıtımlarına yer verilen organizasyonda çeşitli kurum ve kuruluşlardan konuşmacılar sunumlarını gerçekleştirdi. Etkinlik sonunda kozmetik konusunda bir workshop yapıldı.

TARIM BAYRAMI

BATEM, Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığı ile Ziraat Mühendisleri Odası Aydın Şubesi'nin işbirliğinde düzenlenen "Tarım Bayramı" programına katıldı. Tarımsal öğrenime başlamanın 171. Yıldönümü dolayısıyla gerçekleştirilen organizasyonda stand açan BATEM ziyaretçilere Estitüyü tanıtıcı yayınlar dağıttı.

"Ziraat Fakültesi Sektör ile Buluşuyor" konulu toplantıya çok sayıda öğrenci ilgi gösterdi. Etkinliğe katılan ve katkı sağlayan kişilerle kuruluşlara teşekkür ve katılım belgesi verildi. BATEM adına teşekkür ve katılım belgesini Enstitü Eğitim ve Yayım Birimi Sorumlusu Metin Karya aldı.

ANTALYA BUĞDAYINI ARIYOR

BATEM, Antalya Ticaret Borsası ve Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin ortaklaşa yürüttüğü "Antalya Buğdayını Arıyor" projesi kapsamında biraraya gelen sektör temsilcileri, BATEM Tarla Bitkileri Bölümü'nde düzenlenen teknik geziye katıldı. Enstitünün Aksu yerleşkesinde bulunan demonstrasyon parselinde yapılan incelemelerde, projede yer alan tescilli 6 adet ekmeklik buğday çeşidi ile BATEM tarafından geliştirilen 2 adet ekmeklik buğday çeşidi yerinde gözlemlendi. Buğday çeşitleri ve yürütülen çalışmalar hakkında Enstitü yetkilileri tarafından katılımcılara bilgi verildi. Enstitü tarafından geliştirilen yeni ekmeklik buğday çeşitleri büyük ilgi gördü. Üreticiler ve sanayiciler açısından ekmeklik buğdayda yüksek verim ve kalitenin çok önemli olduğu ve yürütülen bu tür çalışmaların sadece Antalya tarımı için değil aynı zamanda ülke tarımı için de gerekli olduğu konusunda görüş birliğine varıldı.

BATEM'DEN TURUNÇGİL SEKTÖRÜNE BÜYÜK KATKI

Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün (BATEM) yürütücülüğünü üstlendiği ve Narenciye Tanıtım Grubu (NTG) tarafından desteklenen "İhracata Uygun Yeni Mandarin Çeşitlerinin Geliştirilmesi ve Sektöre Kazandırılması" projesiyle turunçgil sektöründe etkin konumda olan ülkemizin uluslararası arenada daha da güçlendirilmesi amaçlanıyor. 2011 yılında başlatılan bu proje ile ihracata uygun yeni mandarin çeşitlerinin geliştirilmesi ve sektöre kazandırılması hedefleniyor.

Türkiye'nin turunçgil sektöründe elindeki mevcut pazarları koruyabilmesi ve yeni geliştirilecek çeşitlerle sektörde daha da güçlenerek en büyük ithalatçı ülkelerin bulunduğu Batı Avrupa pazarında etkin şekilde yer alabilmesi amacıyla ele alınan projede; ülkemize son yıllarda getirilmiş bazı mandarin çeşitlerinin performanslarının belirlenmesi ve mutasyon ıslahı ile ülkemize özgü erken ve geç dönemde olgunlaşan yeni mandarin çeşitlerinin geliştirilmesi için çalışılıyor.

BATEM'den Ertuğrul Turgutoğlu'nun yürütücülüğünde ve NTG'nin desteğinde, 2014'te araştırma parsellerinin dikimine başlanarak, 2015'te proje materyalini oluşturan bireyler ile deneme bahçesi kuruldu. Mutasyon yoluyla elde edilen bireylerden amaçlara uygun olarak seçilenlerin performans belirleme çalışmalarına devam ediliyor. 2016'da ilk dilimi tamamlanan ve 2020'de sonuçlanacak projede, ülkemize son yıllarda getirilmiş mandarin çeşitleriyle ilgili tavsiyeler oluşturulması hedefleniyor.

Yaklaşık 1 milyon tonluk turunçgil ihracatı ile dünyada 4. sırada, Akdeniz ülkeleri içerisinde 2. sırada yer alan ülkemizin turunçgil ihracatında karşılaştığı en büyük sorunların başında, rakip ülkelerdeki hasat döneminin çakışması ve pazarlardaki rekabeti daha da çok arttırması gelmektedir. Ülkemizin turunçgil sektörünün Avrupa pazarlarında söz sahibi olabilmesi için değişen pazar özelliklerine göre turunçgil tür ve çeşitlerine yönelmesi amaçlanmaktadır. Yıl boyu taze turunçgil meyvesi bulundurmak isteyen büyük pazarlama şirketlerinin istekleri doğrultusunda ülkemizde üretim sezonunun erkenci ve geççi çeşitlerle uzatılmasının yanında, çok daha kaliteli meyve oluşturan yeni çeşitlerle pazarların korunması ve genişletilmesi gerekmektedir.

ENSTİTÜLER ARASI İŞBİRLİĞİ TOPLANTISI

BATEM'in koordinatörlüğünde organize edilen Enstitüler Arası İşbirliği Toplantısı (EAİB), Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde gerçekleştirildi.

5 Nisan 2017 Günü düzenlenen 2017 yılının ilk toplantısına BATEM Eğitim ve Yayım Birimi Sorumlusu Metin Kaya, BATEM Araştırma-Yayım Koordinatörü Ertuğrul Taştekin, Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürü Şerif Özgön, Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nden ve Eğirdir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nden ilgili teknik personeller katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan Ertuğrul Taştekin, 2016 yılında yapılan enstitüler arası işbirliği toplantıları hakkında bilgi verdi. Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü'nün tanıtımını yapan Şerif Özgön ise Eğirdir tarımı ile ilgili bilgilendirme sunusu yaptı. Eğirdir Meyvecilik Araştırma Enstitüsü personeli Ziraat Yük. Müh. Halit Yıldız, "Isparta Uluborlu Yöresinde Kiraz Bahçelerinin Sulanmasında Kullanılan Damla Sulama Sistemlerinin Tasarım ve İşletim Yönünden İncelenmesi"

konulu proje çalışmalarını anlattı. Toplantıda bölge düzeyindeki araştırmalar arasındaki işbirliğinin artırılmasına yönelik konular ve sorunlar tartışılarak, yapılacak çalışmalarla ilgili kararlar alındı. Toplantının ardından Enstitü'nün kiraz, ceviz ve armut ile ilgili araştırma çalışmaları yerinde incelendi.

BATEM BÜLTEN

BATEM VE İŞKUR İŞBİRLİĞİ

İŞKUR'un devlet kurumlarında personel istihdam edilmesi amacıyla sürdürdüğü "Toplum Yararına Programları" (TYP) kapsamında 30 kişi BATEM'de çalışmaya başladı.

6 ay süresince Enstitünün Kayaburnu, Kocayatak, Aksu, Çallı ve Merkez yerleşkelerinde çalışacak olan bu kişilere haftada bir gün mesleki eğitim verilecek olup, gelir elde etmelerinin yanı sıra yapılan işlerin teknik boyutlarını öğrenmelerine de olanak sağlanmış olacak.

11. GAZİPAŞA TARIM FUARI

BATEM, Gazipaşa Tarım Kültür Turizm Eğitim ve Yardımlaşma Derneği tarafından Gazipaşa Kaymakamlığı ve Gazipaşa Belediyesi'nin desteğiyle düzenlenen 11. Gazipaşa Tarım Fuarı'na katıldı.

19-22 Nisan 2017 tarihlerinde gerçekleştirilen fuara Gazipaşa Kaymakamı Nurullah Kaya, Gazipaşa Belediye Başkanı Adil Çelik, Alanya Belediye Başkanı Adem Murat Yücel, Anamur Belediye Başkanı Mehmet Türe, Gazipaşa Tarım Kültür Turizm Eğitim ve Yardımlaşma Derneği Başkanı Hüsnü Doğan, Gazipaşa Ziraat Odası Başkanı Yusuf Çelik, bürokratlar, siyasilere ile çok sayıda çiftçi ve vatandaş katıldı. 95 firmanın yer aldığı etkinlikte stand açan BATEM, çiftçiler tarafından büyük ilgi gördü.

BATEM standını ziyaret eden katılımcılara Enstitünün tohum çeşitleri tanıtıldı ve Enstitü yayınlarından verildi. Fuarın 2. günü yapılan "Ürün Yarışması"na BATEM bir jüri üyeliğiyle katkı sağladı. Halka açık düzenlenen seminerlerde Enstitüden Dr. Beyza Biner ve Prof. Dr. Hamide Gübbük tarafından "Türkiye'de Yetiştirilen Egzotik Ürünler" konulu ve Enstitüden emekli Ziraat Mühendisi Dr. Aliye Demirkol tarafından "Avokado Çeşitleri, Besin Değeri ve Kullanım Şekilleri" konulu sunumlar gerçekleştirildi.

BATEM'DEN BİR KARE

BATEM

BÜLTEN

Yayınca
Batı Akdeniz Tarımsal
Araştırma Enstitüsü

İletişim Adresi
Demircikara Mah. Paşa Kavakları
Cad. No.11 Muratpaşa/ANTALYA

**Tüzel Kişi Temsilcisi ve
Yayın Koordinatörü**
Dr. Abdullah ÜNLÜ

e-posta
batem@tarim.gov.tr

Grafik Tasarım
Çiğdem SAĞDIÇ ÖZTAŞ
Aytekin AKTAŞ

web
http://arastirma.tarim.gov.tr/batem

Haber
Metin KAYA & İdris SUBAŞI

Tif
0242 321 67 97

Fotoğraf
İdris SUBAŞI & Nihal YAĞAN

Faks
0242 321 15 12

Yayının Türü

Kurumsal Bülten

BATEM VE YENİDÜNYA

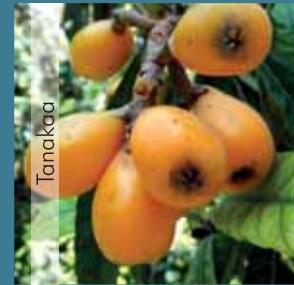
Yenidünya meyvesinin anavatanı Çin, Japonya ve Kuzey Hindistan'dır. Bu bölgelerden üretiminin yapıldığı Akdeniz ülkelerine, özellikle Cezayir, Sicilya, Korsika ile ABD'nin Kaliforniya ve Florida Eyaletleri'ne yayılmıştır. En çok üretimin yapıldığı ülke Japonya'dır. Ülkemize yaklaşık 200 yıl önce Cezayir ve Lübnan'dan geldiği tahmin edilmektedir.

BATEM'de yürütülen yenidünya ile ilgili çalışmalar ilk 1968 yılında Batı Akdeniz Bölgesi koşullarına uygun yenidünya çeşitlerinin belirlenmesi için bugünkü ismi Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (BATEM) olan Antalya Narenciye Araştırma Enstitüsü'nde başlamıştır. Yürütülen ilk adaptasyon çalışması 1981 yılında sonuçlanmış ve Akko XIII, Gold Nugget, Tanaka, Uzun Çukurgöbek, Yuvarlak Çukurgöbek ve Hafif Çukurgöbek çeşitleri, Antalya ve yöresi için uygun olarak belirlenmiştir. 1983-1992 yılları arasında Antalya, Finike ve Sultanhisar ekolojilerinde yürütülüp sonuçlandırılan 2. adaptasyon çalışmasında ise Champagne de Grasse, Sayda ve Ottawiani çeşitleri her 3 ekoloji içinde en uygun çeşitler olarak belirlenmiştir.

BATEM'de yürütülen adaptasyon çalışmalarının devamında 1993-2005 yılları arasında; farklı bölgelerde iyi özellik gösteren ve seleksiyon yolu ile seçilmiş tipler ile birlikte, yurtdışından getirilen çeşitlerle Antalya Bölgesi'nde yeni adaptasyon çalışmaları yürütülmüştür. Bu amaçla 46 tip/çeşit ile bir değerlendirme parseli kurulmuş ve çiçeklenme durumları ile meyve özellikleri incelenmiştir. Çalışmalar sonucunda daha önceki adaptasyon çalışmaları sonuçlarına uygun olarak üreticiye önerilen çeşitlerin yanı sıra Kıbrıs'tan seleksiyon yolu ile seçilmiş ve çalışmalara dahil edilmiş tipler bölgemizde iyi performans göstermiştir. Dr. Seyla Tepe tarafından Kıbrıs seleksiyonu olarak seçilen 3 tip 2014 yılında Aykut, Tepe ve Demir isimleriyle tescil ettirilerek BATEM adına tescilli olan Akko XIII, Gold Nugget, Sayda, Hafif Çukurgöbek ve Tanaka çeşitleri ile birlikte üreticinin hizmetine sunulmuştur. Ayrıca Antalya koşullarında iyi sonuç veren verimli, kaliteli, çekirdek oranı düşük ve albenisi fazla çeşitler geliştirmek amacıyla 1993 yılında melezleme çalışmaları ile başlayan diğer bir projede; 13 tip ümitvar bulunmuş ve gözlem parseline alınmıştır. Bu melezlerde tescil amaçlı gözlemlere devam edilmektedir. Enstitüde, yenidünya çeşit geliştirme çalışmalarının yanısıra;

Tohum Muhafazası, Çöğür Üretimi ve Uygun Aş Şekli ile Zamanının Saptanması Üzerine Araştırmalar, Yenidünya (Eriobotrya japonica Thunb Lindl.)'larda Fizyolojik, Biyolojik ve Morfolojik Araştırmalar, Yenidünya İçin Uygun Anaç Belirlenmesi Projesi, Farklı Anaçların Akko XIII ve Gold Nugget Yenidünya Çeşitlerinde Meyve Kalitesi ve Muhafazası Üzerine Etkileri konularında da çalışmalar yürütülmüştür.

Değişen tüketici isteklerine bağlı olarak şu anda üretimi yapılan çeşitlerden daha kaliteli çeşitlerin geliştirilmesi bir zorunluluk haline almıştır. Çeşit geliştirmeye yönelik yapılması planlanan bundan sonraki çalışmalarda mutlaka çekirdeksizlik ya da düşük oranda çekirdek miktarı özelliğinin aranması gereklidir. İslah çalışmaları yolu ile tüketici tercihi uygun lezzetli, albenisi fazla ve az çekirdekli ya da çekirdeksiz çeşitlerin geliştirilip üreticiye sunulması meyveye olan ilgiyi artırabilir.

Bunun yanında karaleke hastalığı da yetiştiricilikte önemli bir sorundur. Karaleke hastalığına tolerantlı çeşitlerin geliştirilmesi bir zorunluluktur ve bu çeşitlerin üretime kazandırılması üretim miktarını artırabilir. Yenidünyanın ekonomik önemi kış meyvelerinin azaldığı yaz meyvelerinin de henüz çıkmaya başladığı ilkbaharda olgunlaşmasından kaynaklanmaktadır. İslah çalışmaları mevcut erkenci çeşitlerin yanısıra daha erkenci çeşitlerin elde edilmesine yöneliktir. Ayrıca örtüaltı yetiştiricilik erkencilik için önemli bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Örtüaltı yetiştiricilik de karaleke hastalığına karşı hemen hemen hiç mücadele yapılmamaktadır. Bu nedenlerle örtüaltı yetiştiricilik teşvik edilebilir ve konu ile ilgili yetiştirme teknikleri üzerine çalışmalar yürütülebilir. Depolama ve soğuk zinciri uygulaması yaygınlaştığı takdirde yenidünya üretildiği yerde tüketilen meyve olmaktan çıkacak, uzak pazarlara ulaşabilecektir.

Yenidünyanın muhafazası konusunda ülkemizde önemli uygulama ve bilgi açığı bulunmaktadır. Diğer meyve türlerinde olduğu gibi yenidünya meyvesinin de farklı değerlendirme yöntemleri (reçel, şarap, kurutulmuş ürün vb. gibi) geliştirilerek, ikinci ve üçüncü sınıf ürünlerin bu şekilde değerlendirilmesi mümkündür.

BATEM BÜLTEN